

AGODI

AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Vlaamse overheid

Afdeling secundair onderwijs. Scholen en leerlingen.

Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

T 02 553 87 14

scholen.secundaironderwijs.agodi@vlaanderen.be

www.onderwijs.vlaanderen.be

www.agodi.be

Nota aan Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Koolstraat 35
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
		1F3C8F/PB/prokanrif	7
vragen naar/e-mail		BD_20220322_918	datum
peter.bex@ond.vlaanderen.be		telefoonnummer	22/03/2022
		02/553.88.75	

**Betreft: Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers –
programmatieaanvraag schooljaar 2021-2022**

1. Inleiding

De Vlaamse Regering is bevoegd om te beslissen over de programmatie van het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers. De procedure om de programmatie aan te vragen is geregeld via artikel 179/3 van de Codex Secundair Onderwijs.

De programmatieprocedure is enkel van toepassing wanneer een nieuwe scholengemeenschap of een schoolbestuur per school die niet tot een scholengemeenschap behoort, wenst te starten met onthaalonderwijs. Binnen een scholengemeenschap die reeds onthaalonderwijs aanbiedt, kan steeds bijkomend onthaalonderwijs aangeboden worden zonder programmatieaanvraag.

Volgens de Codex Secundair Onderwijs neemt de Vlaamse Regering haar beslissing na advies van enerzijds de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en anderzijds het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en de Onderwijsinspectie.

In deze nota brengen AGODI en de Onderwijsinspectie hun advies uit over één aanvraagdossier tot programmering van het structuuronderdeel 'onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers'.

2. Aanvraag

De besturen van de scholen of de scholengemeenschappen moeten voorafgaand een aanvraag indienen om onthaalonderwijs in te richten. Dit advies behandelt de volgende programmeringaanvraag die AGODI op 17 maart 2022 ontving. De aanvraag is van de volgende scholengemeenschap:

- Scholengemeenschap Progem (128991) – contactschool PTS, Provinciale Scholen voor Tuinbouw en Techniek (128538)

De VLOR gaf nog geen advies over deze programmeringaanvraag.

3. Ontvankelijkheid

AGODI ging in de eerste plaats na of het dossier volledig is. Alle decretaal voorgeschreven informatie moet aanwezig zijn in de dossiers. Vereist is een motivering van de programmeringaanvraag en het protocol van de onderhandeling in het bevoegd onderhandelingscomité van de scholengemeenschap. AGODI bevond het dossier ontvankelijk.

4. Criteria

De Codex bepaalt dat de Vlaamse Regering een beslissing neemt over de programmeringaanvraag. Die beslissing is gebaseerd op de verwachte instroom van anderstalige nieuwkomers versus het al dan niet behoeftedekkend bestaande aanbod van onthaalonderwijs. AGODI en de onderwijsinspectie zullen de programmeringaanvraag dan ook beoordelen op basis van deze afweging.

Daarnaast heeft dit advies oog voor de kostprijs van een goedgekeurde programmeringaanvraag.

Het advies moet rekening houden met de verwachte instroom van anderstalige nieuwkomers. Het is hierbij belangrijk om oog te hebben voor de evolutie van het aantal OKAN-leerlingen; over heel Vlaanderen, maar zeker ook lokaal. De onderstaande tabel bevat de evolutie van het aantal leerlingen in het voltijds onthaalonderwijs in Vlaanderen tijdens de afgelopen vijf schooljaren.

SCHOOLJAAR	Aantal regelmatige leerlingen 1 februari
2017-2018	3 757
2018-2019	4 288
2019-2020	5 054
2020-2021	4 844

Na de verhoogde instroom in schooljaar 2015-2016 zijn de leerlingenaantallen in het onthaalonderwijs niet gedaald, maar steeds hoog gebleven. Op 1 februari 2022 volgden 5.575 regelmatige leerlingen onthaalonderwijs. Op 1 februari 2015 bedroeg dit aantal 2502.

De aanwezigheid van een opvangcentrum kan een groot effect hebben op het aantal onthaalleerlingen in een bepaalde regio. AGODI en de Onderwijsinspectie zullen bij het formuleren van een advies niet alleen rekening houden met de huidige capaciteit van de bestaande opvangvoorzieningen, maar ook met (geplande) capaciteitsuitbreidingen en (geplande) openingen van nieuwe voorzieningen.

Een tweede element waarmee rekening moet worden gehouden is het al dan niet behoeftedekkend bestaande aanbod van onthaalonderwijs. Uiteraard moet er dan gekeken worden naar het bestaande aanbod in de regio. Hierbij is de evolutie van de leerlingenaantallen binnen de scholengemeenschappen die reeds het onthaalonderwijs inrichten van belang. Daarnaast is ook mobiliteit en bereikbaarheid een belangrijke factor. Leerlingen die in aanmerking komen voor onthaalonderwijs moeten terecht kunnen binnen een redelijke afstand.

De huidige context binnen Vlaanderen met betrekking tot het onthaalonderwijs is zeer uitdagend. Enerzijds is de capaciteit binnen het onthaalonderwijs in meerdere regio's bereikt en wachten leerlingen op een plaats in de onthaalklas. Anderzijds verwacht Vlaanderen een grote instroom van vluchtelingen vanuit Oekraïne.

AGODI en de Onderwijsinspectie zijn ook van mening dat er geen afbreuk mag worden gedaan aan de scholen die reeds expertise inzake onthaalonderwijs hebben opgebouwd. Het lijkt ons namelijk niet wenselijk dat nieuwe programmaties zouden bijdragen tot grote verschuivingen in de leerlingenaantallen met een (sterke) terugloop van de leerlingenaantallen in de bestaande OKAN-scholen.

Bij de beoordeling van de programmatieaanvragen speelt ook de kostprijs een belangrijke rol. Leerlingen in het onthaalonderwijs genereren een specifiek pakket uren-leraar. Dit pakket bestaat uit 2,5 uren-leraar per leerling. Het leerlingenaantal op 1 oktober bepaalt het pakket op dat moment. Voor de maand september wordt het urenpakket berekend op basis van het aantal leerlingen op 30 september. Na 1 oktober kan (of moet) een scholengemeenschap een herberekening aanvragen per keer dat het leerlingenaantal wijzigt met vier. Wanneer een scholengemeenschap pas na 1 oktober start met het inrichten van onthaalonderwijs, wordt het urenpakket bepaald op de eerste lesdag van effectieve organisatie (onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse Regering¹).

Daarnaast ontvangt elke contactschool van een scholengemeenschap en elke school met onthaalonderwijs buiten een scholengemeenschap 0,9 uren-leraar per regelmatige anderstalige nieuwkomer in het

¹ Zie punt 5.1.1. van omzendbrief SO 75: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13123#5-1>

onthaaljaar of onthaaljaren van de scholengemeenschap. De betrokken uren-leraar mogen uitsluitend worden aangewend voor begeleiding, ondersteuning en opvolging van ex- onthaalleerlingen in het regulier onderwijs en voor expertise-overdracht en –opbouw in het regulier onderwijs m.b.t. ex-onthaalleerlingen. Deze middelen worden berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen van het onthaaljaar op de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan geldt als datum de eerste lesdag van juni van het voorafgaande schooljaar voor zover de programmatie heeft plaats gevonden na de eerste lesdag van februari. Vanaf het daaropvolgend schooljaar geldt de gewone regeling qua tellingsdatum, nl. de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar. Deze regeling geldt eveneens voor de toekenning van de gewone omkadering die deze leerlingen genereren.

Voor het specifiek pakket uren-leraar en de uren-leraar vervolgschoolcoach betreft, kunnen AGODI en de onderwijsinspectie moeilijk inschatten of de programmaties een budgettaire impact zullen hebben. Of leerlingen in de ene dan wel in de andere scholengemeenschap onthaalonderwijs volgen, maakt budgettair gezien namelijk geen enkel verschil. De budgettaire impact zal dan ook miniem zijn.

5. Individuele behandeling van de aanvragen

- Scholengemeenschap Progem (128991) – contactschool PTS, Provinciale Scholen voor Tuinbouw en Techniek (128538)

Advies AGODI en Onderwijsinspectie: Gunstig

Motivering: Binnen Mechelen is de capaciteit binnen het onthaalonderwijs momenteel bereikt en wachten leerlingen op een plaats. Bovendien is er een nood aan bijkomend onthaalonderwijs in de regio, als gevolg van de verwachte vluchtelingeninstroom vanuit Oekraïne. Hierdoor zal de nood aan onthaalonderwijs in de regio hoger liggen dan de huidige beschikbare capaciteit.

Met vriendelijke groeten

Patrick POELMANS
Administrateur-generaal
AGODI

Lieven VIAENE
Inspecteur-generaal
Onderwijsinspectie